

"...Biz həm tarixi ədaləti bərpa edirik, həm bizim dini-mənəvi dəyərlərimizə sədaqət göstəririk. Eyni zamanda, artıq yarımstansiya, yol əsas infrastruktur layihələrindən biridir və digər layihələr də icra ediləcək. Hadrutun tarixi hissəsi yəni qurulacaq.

Artıq binaların təmiri ilə bağlı ilkin görüntülər var və eyni zamanda, qəsəbədə müşahidə olunan bu səliqəsizlik adamı incidir. Qəsəbəni bu gündə təsəvvür etmək mümkün deyil. Ona görə biz Hadrutu beynəlxalq mədəniyyət və turizm mərkəzinə çevirmək əzmindəyik.

Qəsəbənin və Xocavənd rayonunun inkişafı ilə bağlı əsas istiqamət kənd təsərrüfatı olacaq - bitkiçilik, heyvandarlıq, üzümçülük. Burada üzümçülük ənənələri olubdur, üzüm üçün çox münbit şərait var. Kənd təsərrüfatı ilə bərabər, bura çox dəyərlili turizm mərkəzi olacaq. Çünki Xocavənd rayonunun turizm potensialı çox genişdir. Bura təbiətə çox zəngin məkandır, hər tərəf dağlar, meşələr, çaylar, cənnətə oxşayan bir yerdir. Tarixi abidələr, körpülər, eyni zamanda, məşhur Azıx mağarası, Tağlar

mağarası - bunlar burada yerləşir..." Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev oktyabrın 9-da Xocavənd rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdə bildirib.

Hadrut və Xocavənddəki turizm potensialı nədir və nələrden ibarətdir? Oradakı turizm potensialı nələrden ibarətdir? Bu məntəqələrimizdə bizim hansı imkanlarımız var ki, oraları beynəlxalq turizm zonasına çevirək?

"Millenium Konqres" turizm şirkətinin rəhbəri, turizm eksperti Ruslan Quliyev "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, ölkə başçısının son günlərdə Hadrutda olarkən və Hadrut ictimaiyyəti ilə görüşərkən iqtisadiyyatın bütün sahələri ilə bağlı öz fikirlərini, öz təzislərini proqram şəklində açıqladı: "Prezident Hadrutu beynəlxalq mədəniyyət və turizm mərkəzinə çevirməyi hədəflədiyimizi açıqladı. Hadrut çox füsunkar bir yerdir və

Hadrut-Xocavənd bölgəsinin böyük turizm potensialının açılmamış "gizlinləri"...

turizm potensialı, resursları zəngindir. Təbii ki, Hadrutun baş planı hazırlan zaman turizm infrastrukturunun yaradılması da burada əsas məsələlərdən biri olacaq. Ümumilikdə Qarabağ iqtisadi rayonunun strateji inkişaf planı hazırlanan zaman da, fikrimizcə, bu nəzərə alınacaq. Bu bölgədə mədəni, etnoqrafik, ekoloji turizmin inkişaf etdirilməsinə çox böyük imkan var. Rekreatsiya zonalarının yaradılması, Azıx mağarası, Tağlar mağarası və digər aqroturizm imkanlarından istifadə etmək üçün çox geniş imkanlar var. Sağlamlıq turizminin bütün seqmentləri üzrə də burada müxtəlif mərkəzlər yaradıla bilər, eyni zamanda beynəlxalq festival və tədbirlərin keçirilməsi, işgəzar turizmle bağlı geniş toplantı salonları, mehmanxanalar, ictimai işə müəssisələri yaradıla bilər".

R.Quliyev qeyd etdi ki, Füzuli hava limanının tikintisi, yolun bərpa olunması cəmi 20-25 dəqiqəyə daxil olan xarici turistlərin bu məkana gəlişini asanlaşdıracaq. O hesab edir ki, Həm Xocavənd, həm də Hadrut tranzit turizminin, sərhədyanı turizminin də inkişafında da öz böyük töh-

Ruslan Quliyev: "Bu bölgədə mədəni, etnoqrafik, ekoloji turizmin inkişaf etdirilməsinə..."

Sadiq Qarayev: "Xocavəndin kəndləri və qəsəbələri həm öz təbii şəraitinə, həm təbiət abidələrinə..."

fələrini verəcək.

Biologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Sadiq Qarayev də "Bakı-Xəbər"ə şərhində bildirdi ki, həm Hadrutun, həm də Xocavəndin böyük turizm mərkəzinə çevirilməsi üçün hər cür təbii şərait var, bu yerlərin flora və faunası, arxeoloji və təbiət abidələrinin unikalığı buna böyük imkan yaradır: "Həm Hadrutun-Ağoğlanın, həm də Xocavəndin təbiəti, sahib olduğu təbii şərait çox gözəldir. Görürəm ki, gələcəkdə o ərazilərin bitkilərini yenidən öyrənmək, tədqiq etmək lazımdır. Hələ ki, indi getmək olmur, xüsusən də reliq bitkiləri, nadir bitkiləri öyrənilər onlar haqqında ki ədəbiyyat məlumatları ilə müqayisə etmək lazımdır. Təklif edərdim ki, o ərazilərdə Dağ Botanika bağı salınsın. Hər iki ərazidə ekoturizmin inkişafı ilə bağlı hər cür şərait var. Xüsusən də qiş turizmini inkişaf etdir-

mək mümkündür. Oranın rəngarəng bitki örtüyü, nadir bitkiləri, əsasən də meşə bitkiçiliyi imkan verir ki, orada bu turizm növlərini inkişaf etdirməyin yollarını tapıb gələcəkdə turizmin ən müxtəlif sahələrini inkişaf etdirmək olar. Elə şərait yaradılmalıdır ki, turistlər bu məkanları dağları, bulaqları görməklə yanaşı Hadrutun və Xocavəndin gözəl bitkilərini də görsünlər. Bunun üçün xüsusi roliklər, bukletlər hazırlanmalıdır, müəyyən dekorativ ağacların video rolikləri də hazırlanıb təqdim edilməlidir. Turizmde bu elementlərdən istifadə etmək olar. Prezidentin Hadrut və Xocavənd sakinləri ilə görüşündə də camaat o torpağa xas olan əkinçilik haqqında danışdı. Orada üzümçülüğü inkişaf etdirmək olar. Üzümçülüğün Azərbaycan da çox yüksək perspektivli gələcəyi vardı... Xocavənd rayonunda çox unikal təbiət

abidələri var, bu təbiət abidələri də turistlər üçün çox maraqlı olar. Azıx mağarası da Xocavənd ərazisində yerləşir. Bir sözlə, Xocavəndin kəndləri və qəsəbələri həm öz təbii şəraitinə, həm təbiət abidələrinə və saire görə turizm üçün böyük imkanlar açıq"-deyə S.Qarayev qeyd etdi.

S.Qarayevin sözlərinə görə, torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra Qarabağın biomüxtəlifliyinin əvvəlki və müasir vəziyyətini müqayisəli analiz etmək, əldə edilmiş nəticələr əsasında ekoloji terrora məruz qalmış, təbii tarazlığı pozulmuş ekosistemlərin bərpası yollarını fundamental elmi əsaslarla tədqiq etmək biologiya elminin qarşısında duran aktual məsələlərdən biridir. S.Qarayev bildirdi ki, bu istiqamətdə vacib sahələrdən biri də Qarabağın dendroflorasının nadir, reliq və endem bitkilərinin müxtəlif aspektlərdən öyrənilməsidir: "Ona görə ki, ermənilər işğalın davam etdiyi müddətdə Qarabağın meşələrinə qazanc obyekt kimi baxmış, antropogen təsirlərə həssas nadir, reliq və endem bitki növlərinə daha çox zərər vurmuşdular".

İradə SARIYEVA